

Cena Kurjera:

W Warszawie: podana jest w nagłówku numeru wieczornego. Na prowincji i w Cesarstwie: opłata za przesyłkę i koszt ekspedycji: rocznie rs. 3, półrocznie rs. 1 kop. 50, kwartalnie kop. 75, miesięcznie kop. 25. Oddzielna przedpłata na jedno tylko wydanie Kurjera przyjmowaną być nie może.

Numer pojedynczy wieczorny kop. 5, poranny w dniu powszednim k. 3, w niedziele i święta k. 5.

Dziś: Ściegień s. Jana Chrzciciela.
Sobota: Róży Limanowskiej i Feliksa
Niedziela: Rajmunda W. i Rufiny P.
Poniedziałek: Idziego Opat.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodzi i rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę i na prowincję. W niedziele i święta uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęcone tylko wieczorem.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY CZWARTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 9-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godz. 10-tej rano do 1-ej w południe.

Wschód księżyca o godzinie 2 minut 3 w.
Zachód 11 40 w.
Wysokość wody na rzece Wiśle pod Warszawą stóp 1 cali 10.

Wschód słońca o godzinie 5 minut 8.
Zachód 6 52.
Długość dnia godzin 14 minut 3.
Ubyło 2 40.

Cena ogłoszeń:

Reklamy: za jeden wiersz pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologia: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczajne i małe ogłoszenia w numerach porannych, z wyjątkiem niedzielnych i świątecznych, zamieszczane nie będą.

Ogłoszenia do Kurjera przyjmuje także Biuro Ogłoszeń Rajchmana i Frendlera, ulica Senatorska nr 18.

Wtorek: Pocieszenie N. M. P. i Stefana.
Środa: Bronisławy P.
Czwartek: Rozalii Panarmitańskiej P.
Piątek: Wawrzyńca Biskupa.

— Numer niniejszy wyszedł z druku o godzinie 6-ej rano.

KALENDARZ

Widowiska: Teatr letni (w ogrodzie saskim): „Narzeczeni”; — Teatr nowy (przy ulicy Królewskiej): „Żołnierz królowej Madagaskaru”. (Godzina 7 i pół wieczorem.)

W kwestji... szczególnej

Art. nad.

Od niejakiego czasu stało się zwyczajem w chwilach ciężkich katastrof publicznych, dotyczących znacznej liczby ofiar, wydawać, celem przyjęcia im z pomocą, publikacje zbiorowe, złożone z prac pióra i ołówka oraz utworów muzycznych, odczocho na ten cel dostarczanych przez literatów i artystów a nawet przez dyletantów literackich i artystycznych.

Takimi były wydawnictwa „Paris-Murcie”, „Vindobona”, „Narod sobie” nasze „Ziarno” i najświeższe ze wszystkich „Na pomoc!”, a może i inne, których nie znam lub nie pamiętam.

Srodek ten dotąd zawsze okazywał się skutecznym, publiczność skwapliwie rozkupywała to co świat literacki i artystyczny złożył na ofiarę dla nieszczęśliwych i powstawały z tego źródła znaczne zazwyczaj fundusze.

Obecnie jednak szczęśliwej tej formie kwestowania na cel dobroczynny zagraża konkurencja niebezpieczna...

Jak się dowiaduję z wczorajszego Kurjera porannego, p. Z. Słupski zamierza ogłosić drukiem artykuły nadesłane do wydawnictwa „Na pomoc!”, a w wydawnictwie tem z różnych przyczyn nie pomieszczone.

Naturalnie musi tu być mowa o wydawnictwie na cel dobroczynny... Jeżeli bowiem miano słusznie za złe niektórym księgarzom galicyjskim i wileń-

skim, iż cenę pisma zbiorowego „Na pomoc!” podwyższali, aby mieć jakiś zysk na rozprzedaży, to cóżby powiedziano o wydawcy, któryby na artykułach ofiarowanych na cel dobroczynny chciał robić jakąś osobistą spekulację? Faktem jest przecież, iż o dobroczynnym celu zamierzonym wydawnictwa nie w Kurjerze porannym nie wspomniano.

Jednakże i ofiara na cel dobroczynny ma swoje granice i nie można *jure caduco* brać od ofiarodawcy więcej niż chciał ofiarować. Otóż pomiędzy nadsyłającymi prace swoje do pisma „Na pomoc!” było wielu takich, którzy nadesłali ich po kilka do wyboru, wiedząc, że wybrana zostanie tylko jedna. Nieprzyjęte przez komitet redakcyjny prace takich autorów są zatem ich własnością, umieszczać je w jakimś *salon des réprouvés*, byłoby niezasłużoną dla nich krzywdą, gdyż nie byłyby odrzucone, gdyby z góry nie powiedziano, że od każdego autora może być przyjęty tylko jeden utwór, a przywłaszczając je sobie, bodaj na cel najdobroczynniejszy, byłoby taką niedelikatnością, jaką popełnia ten, kto poczęstowany cygarem bierze zamiast jednego wszystkie, jakie są w cygarnicze... Artykułów tej kategorii p. Z. Słupski drukować wprost nie ma prawa.

A po ich potrąceniu coż zostanie?... Cała kolekcja urywków, nacechowanych niewątpliwie dobrą intencją, ale do druku niemożliwych i pewna może liczba takichże urywków, mających pewną wartość, której komitet redakcyjny w pośpiesznym przeglądaniu nie dostrzegł. Wydrukowanie pierwszych będzie tylko dostarczeniem materiału do parodji, która już i samo wydawnictwo „Na pomoc!” starała się wyzyskać, a więc ośmieszanie, na które autorowie za dobre swoje chęci nie zasłużyli, a wydrukowanie przypadkowo pominiętych rzeczy lepszych w takim towarzystwie, stanie się samo przez się niezasłużoną dla nich szykanką.

Tak niedelikatnem postępowaniem względem autorów biorących udział w podobnych wydawnictwach można je tylko zdyskredytować, gdyż nikt raz w ten sposób dotknięty, nie będzie chciał się narażać powtórnie na ośmieszenie.

Zachodzi teraz pytanie czy i co zyska na tem ów cel dobroczynny, na który kontynuacja pisma „Na pomoc!” miałaby być wydana?...

Chociażby rzeczywiście komitet redakcyjny pisma „Na pomoc!” jaki aforyzm lub urywek mający wartość w piśmie tem pominął, to zawsze faktem jest, iż z tego co nadesłano zebrał śmietankę, a pozostawił tylko mleko... Jeżeli więc pismo „Na pomoc!”, złożone z rzeczy lepszych, wydrukowane mniejszym kosztem, bo przy pomocy ofiarności drukarzy, papierni i introligatorów, przyniosło pewien zysk, to kontynuacja, złożona z rzeczy słabszych, wydrukowana kosztowniej, gdyż ta sama ofiarność pomocnicza już się nie powtórzy, przyniesie korzyść daleko mniejszą, albo nawet zgolił deficyt. I wartoż wyzyskiwać ofiarność publiczności, mogąc przewidzieć z góry, że z tego co ona złoży zostanie tylko na cel zamierzony mały procent lub żaden? Tym sposobem pieniądze, które ten i ów wyda, w przekonanym, iż wydał na cel dobroczynny, pójdą na druk i na papier, a nie na zapomnienie nędzy. Nie będzie to zniechęceniem publiczności do popierania przedsięwzięć innych, szczęśliwiej pomyślanych i mniej ryzykownych a mających cel równie szlachetny?...

Gdyby wydawnictwo dodatku do pisma „Na pomoc!” nie miało mieć celu dobroczynnego, natenczas miałbym do dodania jeszcze jedną uwagę, a mianowicie, że nie powinno się ani okładką, ani tytułem czynić podobnem do pierwowzoru, gdyż byłoby to chyba obliczone, na wprowadzenie kogoś w błąd, iż wydaje pieniądze na ten sam cel, na który ów pierwowzór ogłoszono drukiem.

Tak samo niesumienni handlarze podrabiają etykiety mających wziętość towarów...

Jednem słowem, z którejbyś patrzeć strony, pomysł wydania dalszego ciągu pisma „Na pomoc!” jest niefortunnym, a nawet szkodliwym i ci, których prace mają być do tego użyte, powinni przeciw temu protestować, tak jak to ja niniejszem czynię.

Jeden z odrzuconych

36)

PANNA CHORAŻANKA.

POWIEŚĆ Z CZASÓW SASKICH

przez

Walerego Przyborowskiego

(Dalszy ciąg)

Znów opat przerwał mówiacemu i znów zwrócił się do ojca Serafina z rozkazem, by odpowiedział poślowi.

Ojciec Serafin, nie podnosząc wcale oczu, prawil: — Nie jesteście wcale ludźmi rycerskimi, jeno mnichami... Mieczem nie wojujemy i miecza się nie lekamy... Panna chorażanka, jak się rzekło, znajduje się w obrębie murów klasztornych, ale ją otacza kilku zbrojnych szlachciców, gotowych na gwałt odpowiedzieć gwałtem. Niech więc pan choraży sandomierski przyjdzie i weźmie swą córkę. My tylko bram nie otworzymy, bo nie chcemy, by miejsce Bogu poświęcone i modlitwom, stało się widownią swarów światowych, a co gorsza, rozlewu krwi ludzkiej. Mów waszmość dalej, czego chcecie?

— A więc jakże pan choraży, mości panie, ma wziąć swą dziewczkę, jeżeli mu bramy nie otworzycie?...

— Nie otworzymy, a dlaczego? tom już waszmości miał zaszczyt powiedzieć. Zresztą, o ile mi się zdaje, waść nie przyjechałeś tu na to, byś z nami dysputy prowadził, jeno byś nam powiedział życzenie chorażego i zaniósł mu na nie naszą odpowiedź. Jeżeli są jeszcze jakie żądania pana chorażego, to proszę je wypowiedzieć, jeżeli zaś nie, to w takim razie pożegnamy waszmość pana i poprosimy go

tylko, by wiernie zaniósł do pana chorażego słowa księdza opata, w głoszone przez moje usta.

Szlachcic, usłyszawszy to monitum, wypowiedziane zimno i spokojnie, zgłupiał z kretesem. Wybałuszył oczy na ojca Serafina, gębę otworzył i tak stał, nie wiedząc co mówić i nie spostrzegając ironicznych uśmiechów na ustach mnichów, otaczających opata. Nakoniec splunął głośno, machnął ręką i zaklął coś pod nosem, uklonił się i chciał już wyjść, gdy nagle przypomniał sobie jeszcze jedno żądanie.

— Ale! ale! mości panie, dobrze żem sobie przypomniał! Bodajże to!... Otóż choraży żąda, byście ojcowie surowo ukarali tego pacholka, który dziś rano na murach ostro się stawil chorażemu oraz komendantu, że kazal dać ognia.

— Odpowiedz waszmość panu chorażemu, że weźmiemy to jego żądanie na deliberację i przeprowadzimy jaknajsurowsze śledztwo. Do śledztwa tego potrzebny będzie pan choraży. Jeśli się przekonamy, że pacholek i komendant są winni, ksiądz opat ukarać ich nieomieszka. W swoim czasie zapozwiemy przed sąd opacki imcipana chorażego.

— Co? jaśnie wielmożny choraży sandomierski będzie stawał przed waszym mnisim sądem? Jak Panna Boga kocham, a to rzecz niesłychana! Czegoż wy jeszcze chcecie?

— Błagamy waszmość pana o zanieśienie tych słów panu chorażemu. Panie Mucha, odprowadź do bramy pana posła...

Szlachcic chciał jeszcze coś gadać, ale Mucha zbliżył się do niego i szepnął mu:

— Stul waść gębę, święta ziemo i chodź zaraz! Wyprowadzono go. Szedł, klnąc na czem świat stoi, a kiedy siadał na konia to pięściami się wygrażał i krzyczał:

— Czekaście mnichy, damy my wam nauczkę! Kamień na kamieniu tu nie postanie! Błagamy wa-

szmość pana!... tere! fere! firleje ze mną stroją. Nauczę ja was moresu!

— Jedźno waść, mosanie, do stu diabłów! — zawołał na to Gołabek — i gęby sobie nie wycieraj, bo cie weźmiemy za kołnierz, kolanem i za drzwi wyrzucimy. Posel jesteś, więc nie ci nie zrobimy, ale wyrzucić cie mosanie możemy.

— Ty sam stul gębę psu bracie jakiś! wściekał się już szlachcic.

Gołabek porwał się do szabli, ledwie go umitygował Zaprzaniec i Gogolewski.

— Niech sobie szczeka ten głupiec! gadali — jakże to posła chcesz waszmość rąbać? Hej! otwórzcie mu bramę, niech sobie raz już jedzie.

Szurzył się jeszcze, ciskał, wymyślał, ale otworzyli bramę, konia za ude wyprowadzili, płazem szkapę ktoś uderzył, że pędem pognął. Szlachcic krzyczał, pięścią wygrażał, trząsł się i był taki zabawny, że wszyscy kładli się od śmiechu. W końcu znikł z oczu.

— No, teraz będziemy mieli wojnę! — mówił Gogolewski, wysłuchawszy relacji Muchy o tem, jak ksiądz Serafin przyjął poselstwo chorażego. Mucha to tak zabawnie opowiadał, że śmieli się wszyscy. Bębnowski też zjawił się od swej bohdańki i także się śmiał, ile że był w jakimś niezwykle różowym humorze.

— To i dobrze, prawil, wysłuchawszy całej opowieści — będziemy mieli wojnę. Już też dawno się nie biłem. Nim jednak choraży się zbierze, my możemy nasze sprawy domowe pozatapiać.

Tu poczał prosić Gogolewskiego i Rzeszotarskiego, by uroczyste i na piśmie zeznali przed księdzem oficjałem, jako chorażanka Śląska dotąd nikomu wiary małżeńskie nie ślubowała. Zaprzaniec także się do tej prośby przyłączył, blagając, by to samo uczynili dla niego i dla księżniczki.

= Dochody państwa rosyjskiego od dnia 13-go stycznia do dnia 13-go czerwca r. b. uczyniły rs. 252,016,705, wydatki zaś rs. 265,984,865, deficyt zatem w ciągu pierwszych pięciu miesięcy r. b. dosięgnął cyfry rs. 13,968,160.

= Z Wenecji donoszą, iż tamtejszy konsul rosyjski podał do wiadomości publicznej, iż podróżnym przybywającym z Włoch, nawet poddanym rosyjskim, wstęp w granice państwa rosyjskiego jest dozwolony tylko za okazaniem legalizowanego przez tenże konsulat poświadczenia władz włoskich, iż przybywają z okolic niedotkniętych cholera; odnosi się to również do podróżnych przybywających z Włoch przez Austrię.

= Według ostatecznych obliczeń urzędowych, suma strat przez wylew Wisły zrządzonych wynosi z górą 4 1/2 milionów rubli. Z sumy zaś 200,000 rs., przeznaczonych na powodzian, rozdano 10,730 rs. w Warszawie, 19,507 w gubernji kieleckiej, 62,778 w radomskiej, 16,482 w lubelskiej, 7,524 w siedleckiej, 73,240 w warszawskiej i 9,210 w płockiej, W Warszawie korzystało z zapomogi 278 rodzin, w gubernji kieleckiej 1,216 rodzin i 6,071 osób, w radomskiej 3,097 rodzin i 16,373 osób, w lubelskiej 532 rodzin i 2,738 osób, w siedleckiej 399 rodzin i 1,914 osób, w warszawskiej 4,435 rodzin i 21,684 osób, w płockiej 437 rodzin i 9,210 osób, ogółem 10,394 rodzin i 50,426 osób.

= Ustawa leśna dla Królestwa Polskiego, wygotowana przez komisję z grona członków ostatniego kongresu leśnego w Warszawie i następnie w początkach r. b. zwrócona z Petersburga do poprawy, ma być ostatecznie roztrząsaną na nowym posiedzeniu komisji leśnej, mającemu się odbyć pod przewodnictwem prof. Jerzego Aleksandrowicza w październiku r. b.

= Warsz. dniew. donosi, iż w obozach mokotowskim, bielańskim i powązkowskim rozpoczęły się specjalne ćwiczenia sanitarne. W Skierniewicach zaś odbył się niedawno przegląd bataljonów 1-ej brygady strzelców przez inspektora oddziału strzelców generała Notbeka. Wreszcie przegląd kawalerji, wyznaczony na dzień 30-ty b. m. odbędzie się nie na polu powązkowskim, lecz na mokotowskim, a w dniu 2-im września na temże polu głównodowodzący armją dokona przeglądu wszystkich wojsk, kwaterujących w Warszawie, obozach i wsiach okolicznych. W wielkich manewrach na Bugu i Narwi pomiędzy innemi przeprowadzone będą próby sanitarne, t. j. próby niesienia pomocy rannym.

= Ogrodnicy miejscowi i zamiejscy otrzymali prawo sprzedaży kwiatów w piątki do południa na ulicy Skórzanej wprost sklepów Dworu gościnnego.

— Owszem, panie bracie—odrzekł na to Gogolewski, ale jakże my to możemy zrobić? Pannę chorążankę znamy i z czystym sumieniem możemy przyjąć, nawet, że nikomu nie ślubowała, ale kniaziożny Prońskij weale a weale nie znamy.

— To prawda, ale cóż ja zrobić? gdzież ja znajdę takich dwóch wiarygodnych szlachciców, co by to chcieli uczynić? Nie, nie opuszczajcież mię i nie odmawiajcie mi tej przyjacielskiej przysługi! Jeżeli dziś zrobimy przed księdzem oficjałem takie zeznanie, jutro już, jako w niedzielę mogą wyjść pierwsze zapowiedzie.

Gogolewski, naradziwszy się z Rzeszotarskim, zgodził się wreszcie na to i zaraz, tak jak stali, poszli do księdza Serafina. Ten, wysłuchawszy o co idzie, poprosił ich wszystkich do zakrystji—i tam zabrał się do pisanja dwóch owych dokumentów. Kiedy pisał, cisza wielka panowała dokoła, ale gdy skończył, a trwało to z dobre dwie godziny i właśnie skończywszy owe akta dawał do podpisu Gogolewskiemu i Rzeszotarskiemu—zerwała się wielka burza. Zagrzmiwały strzały tak gęste, jakby się całe jakieś wojsko biło.

Bębnowski, Zaprzaniec i Rzeszotarski usłyszawszy huk, zerwali się i poczęli biec ku drzwiom—jeden tylko Gogolewski się nie ruszył, biorąc się do podpisywania.

— Czekaścież waszmość panowie—rzekł spokojnie ojciec Serafin—i bez was pan Mucha da sobie radę. Tymczasem podpiszcie te akta.

Podpisali i wybiegli. Strzały grzmiwały i wrzawa ludzi rozlegała się dokoła. Widocznie chorąży szturmował klasztor. Z za murów podnosiły się kłęby siwego dymu, tak palba szła gęsto i prawie co chwila się wzmagala.

— To widzę nie na żarty chorąży bój zaczął!—rzekł Bębnowski, biegnąc i podkasując w boku rękę u kontusza.

= Na Zjeździe rozpoczęto roboty około założenia podwójnych latarni gazowych.

= Ulica Warecka dotąd cicha i nieożywiona, otrzymała kilka nowych sklepów.

= Dworzec kolei terespolskiej został na wewnątrz i zewnątrz odświeżony.

= W przyszły poniedziałek rozpoczynają się lekcje we wszystkich tutejszych zakładach naukowych prywatnych.

= W dniu 1-ym października r. b. ukaże się pierwszy numer pisma tygodniowego p. t. *Gazeta przemysłowo-rzemieślnicza*.

= Poseł duński Wind przybył w dniu wczorajszym do Warszawy.

= Z Paryża dochodzi nas smutna wiadomość, iż b. profesor akademji Prazmowski uległ nieuleczalnej chorobie.

= Gratyfikacja.

W jednym z tutejszych większych domów bankierskich z powodu pomyślnego bilansu półrocznego, rozdana została wszystkim pracującym gratyfikacja.

Zwyczaj ten dzielenia się z pracownikami częstką odniesionych zysków, niektóre firmy starają się puścić w zapomnienie, a niektóre już zaliczyły do przesadów, fakt powyższy zatem zasługuje na wzmiankę.

= Także jubileusz.

Jedna z tutejszych fabryk powoźniczych obchodzić będzie wkrótce jubileusz z powodu wyrobu tysiącznego powozu.

Właściciel zamierza przy pomienionej uroczystości wprowadzić w życie kasę emerytalną dla robotników, na wzór istniejących za granicą...

= Plotki.

Dzienniki zagraniczne, pomimo poprzednich zaprzeżeń, wracają do ulubionej w świecie artystycznym plotki, o rzekomem małżeństwie mającemu nastąpić pomiędzy jednym z znakomitych artystów naszych a Pauliną Lucca.

Przy tej sposobności *Menestrel* pisze, iż *signora* ma kapitału 7 milionów talarów, złożonych u Rotszylda i brylantów za milion franków.

Zapominają jednak o jej latach...

= Wrześniówka.

W gronie artystów malarzy powstała podobno myśl urzucenia w jeden z pogodnych dni września zbiorowej wycieczki za miasto.

Byleby tylko wrześniówka nie spóźla na niczem tak jak... majówka.

= Mamy jeszcze pieniądze!

Przybyła do Warszawy pewna wołyńianka p. P., celem dokonania niektórych toaletowych zakupów, nabywa jednak takowe w tak znacznej ilości, iż trudno by uwierzyć, że wszystko służyć ma dla jednej osoby, o czem przecież przekonywa jednakowa miara zamawianych przedmiotów.

Właśnie w tej chwili rozległ się donośniejszy huk, ziemia zadrżała i wszystkie szyby w klasztorze zadzwoniły, a zaraz też potem rozległ się szum w powietrzu i grad drobnych kul obsypał wieże kościelne, wybijając w nich okna, otlukując tynk i więznąc w murze.

— Oho! z dział biją! Chorąży ma działa!—zawołał Gogolewski.

— Ale ma złych puskaczy—zaszeplecił Rzeszotarski—bo górują.

Przybiegli nakoniec do bramy, gdzie przy dwóch moździerzach stało tylko kilku żołnierzy, wsłuchujących się w rosnący ciągle i coraz gorętszy bój. Rzeszota była na murach i wieży.

— Gdzie komendant?—spytał Bębnowski.

— Na wieży.

— A pan Gołabek?

— Na murach.

Istotnie Gołabek w swym starym helmie na głowie, z rusznycą w ręku, z lufy której uniósł się tylko białawy dymek, biegł między żołnierzami i zachęcał do obrony. Palba, powtarzamy, była tak gęsta, że kule gwizdały jak grad i z trzaskiem padały na dziedzińce klasztorne lub na mury. Wkrótce prawie wszystkie szyby we młynie, stojącym na środku dziedzińca, zostały powybijane i sam młyn stanął, bo młynarz przestraszony uciekł. Kiedy Zaprzaniec z Rzeszotarskim skoczyli na mury, ujrzeni gęste linje pieszce nieprzyjaciół, stojące opodal od murów, kryjące się za wielkie drzewa, krzaki, a nadewszystko za domek ogrodnika, który opanowali i z którego szedł najsilniejszy i najszkodliwszy ogień. Tu i owdzie na murach leżał już trup żołnierza, zanurzony we własnej krwi.

Nieprzyjaciół była teraz w dwójnasób większa liczba, niż za pierwszym razem. Jakoż w istocie tak było. Jak tylko bowiem wrócił do miasteczka ów

Pomiedzy innemi pewien skład gorsetów sprzedawca pani P. 45 wyraźnie czterdzieści pięć sztuk gorsetów w cenie około 50 rs. za sztukę...

Magazyn obuwia zdjął miarę z pięknej nóżki, aby wyrobić kilkadziesiąt par najwytworniejszych bucików i pantofelków.

Fakt ten zaobserwowany przez naszego reportera, dowodzi, iż nie jest jeszcze z nami tak bardzo źle, skoro potrafimy w ten sposób użytkować z pieniędzy

= Ekscentryczność.

Na kapeluszu jednej z dam przodujących ekscentrycznej modzie, zoczyliśmy... raka naturalnego, stosownie przygotowanego dla rzekomej ozdoby...

Złosiwi utrzymują, iż kapelusz ten będzie figurował na wystawie... kucharskiej.

= Kabalarka.

W ogrodzie Saskim na trawniku, gdzie bawią się dzieci, zasiada jakaś „prorokini” i niankom, bonom i piastunkom kładzie kabałę.

Na amatorkach nie zbywa, zwłaszcza, iż za postawienie kabaly „prorokini” pobiera tylko... 10 groszy.

Na tem zajęciu się kabałą, najwięcej cierpią dzieci, które pozbawione są dozoru swoich płatnych opiekunek.

= Zobelżony dentysta.

W dniu wczorajszym w jednym z sądów pokoju roztrząsano sprawę z powództwa pewnego dentysty przeciw panu **, który czynnie powoda znieważył.

Pozwany nie zaprzeczał faktu, lecz na swoje usprawiedliwienie opowiedział przyczynę uniesienia. Dentysta dwukrotnie zakładał instrument celem wyrwania zęba, lecz zawsze napróżno.

Pan **, cierpiąc szalony ból nie chciał już po raz trzeci poddawać się operacji, stracił bowiem zaufanie do niezręcznego dentysty.

Ten jednak zapewniał, iż niewątpliwie tym razem ząb usunie.

Tymczasem rozranił dziąsło, a ząb pozostał!

Rozdrażniony pacjent pod wpływem szalonego bólu uderzył dentystę, który wezwał na pomoc służbę cego i nie wypuścił pana **, dopóki nie dowiedział się o tego nazwisku.

Powód w niczem nie zaprzeczył zeznaniu pozwanego, a na propozycję sędziego pogodzenia się z panem **, który gołów był publicznie przeprosić za swoją porywczosć, odpowiedział odmownie.

Zapadł więc wyrok, mocą którego pan **, za czynną obelgę, z uwzględnieniem okoliczności łagodzących, skazany został na 15 rs. kary, a ewentualnie na 3 dni aresztu.

= Ukarany potwarca.

W dniu wczorajszym pewien młody człowiek siedzący w gronie dwóch towarzyszy na ławce w alei owocowej ogrodu Saskiego, udzielał drastycznych informacji o pani **, kobiecie zasługującej na ogólny szacunek.

Zapalony narrator do tego stopnia zajął się rozmo-

posel chorążego, zaraz nadeszło stu ludzi piechoty ubranej po niemiecku, ciągnąc za sobą dwie harmaty. Ogółem więc chorąży miał stu pięćdziesięciu kilku ludzi, siła w stosunku do klasztornej, bardzo poważna. Zaraz też ruszył pod mury klasztorne i rozpoczął gwałtowny ogień, zwłaszcza, że Mucha pozwolił mu się bezkarnie zanadto zbliżyć, a nawet zająć domek ogrodnika. Położenie więc w ogóle obrońców klasztornych nie było bardzo dobre. Z domu ogrodnika, zwłaszcza z dymników dachu, szkodziło już bardzo wiele, a dwie harmatki, ustawione wprost bramy, widocznie miały cel wywalić ją.

Wszystko to Bębnowski i Gogolewski, którzy pobiegli na wieżę do Muchy, jednym rzutem oka spostrzegli i ocenili. Kule dzwoniły po wieży tak gęsto, że nie można było nosa wyściubić.

— Mości panie—rzecze nakoniec Gogolewski—tu trzeba bądźco bądź wyrzucić nieprzyjaciela z domu ogrodnika.

— Święta ziemia! a jakże ja go wyrzucę? Co? szturmować będę? Czy waś nie widzisz, że ich jest trzy razy tyle, co nas? Żeby tu zaraz trupem padł... o! o! czekajno, dam ja ci...

To mówiąc, spostrzegł jakiegoś nicostroznego biedaka, który wyściubił głowę z dymnika na dachu domku ogrodnika i rozglądał się dokoła ciekawie. Chwycił Mucha za flintę, zmierzył i wypalił.

Biedak ów, trafiony w same czoło runął na wznak w głąb dachu.

— Panie komendancie! — zawołał Bębnowski — czyby nie można jednej chociaż harmatki wciągnąć tu na wieżę i ztąd kulami prażyć tych w domku?

— Święta ziemia! a to można. Myśl dobra! Dalej, żwawo zabierzmy się do tego. Tam, w bramie, moja stara haubica wystarczy—święta ziemia! mopanku...

(Dalszy ciąg nastąpi.)

wa, iż nie zauważył obecności poważnego jegomości, który z wielkiem zajęciem przysłuchiwał się opowiadaniu.

W miejscu najbardziej interesującym, kiedy młodzieniec wpadł w największy ferwor, przysłuchujący się jegomość powstał i zawołał:

— Kłamiesz, błźnie, najbezczelniej!

Młodzieniec, nie myśląc o odparciu zarzutu, pobladł i zamierzał opuścić towarzystwo, starzec jednakże nie poprzestał na słownym proteście, lecz zapytał obecnych o nazwisko potwarcy, zaważwał ich do zaświadczenia całej sprawy przed sądem co mu bez wahania przyrzekli, gdy się dowiedzieli, iż jest ojcem spotwarzanej osoby.

Wypadki podobne powinnyby nauczyć wstrzeżliwości języka lubiących przechwałki młodzików...

== Cichy dramat.

Na Powiślu w ubogim mieszkanku leżał powalony ciężką chorobą młody człowiek, który w tym roku ukończył gimnazjum.

Przy chorym czuwała matka, pokładająca całą nadzieję w jedynym synu, oprócz którego nikogo nie miała na świecie...

Owdowiawszy przed pięciu laty, została bez środków do życia i ciężko pracując doprowadziła do tego, iż syn mógł skończyć gimnazjum.

Wycieńczony egzaminami, w końcu czerwca biedny młodzieniec zapadł na tyfus.

Opieka matki i dobra pomoc lekarska wyprowadziły młodzieńca z niebezpiecznej choroby.

Lecz biedny rekonwalescent przez nieogłębłą zagięłość się i wpadł w drugą groźną chorobę, a mianowicie dostał zapalenia płuc.

Nocy wczorajszej, po długim konaniu, biedny chłopiec życie zakończył...

Rano, nieszczęśliwą matkę odwiedziono do zakładu obłąkanych kobiet...

== Ujęci.

Sprawy kradzieży w mieszkaniu p. Junga znajdują się już w rękach policji.

Jest ich trzech, pomiędzy którymi jeden dawny służący.

Żona stróża domu widziała ich jak pośpiesznie wychodzili na ulicę już po spełnionej kradzieży.

Zresztą inne poszlaki wskazują dowodnie, iż to ni kradzież spełnili.

Cóż jednak z tego, kiedy nie chcą wydać gdzie ukryli pieniądze!

== Kradzieże.

Na Dzikiej pod nrem 4, z mieszkania p. R. skradziono różne przedmioty wartości 311 rs.

Na Królewskiej pod nrem 14, z biurka p. A. P. wyciągnięto 374 rs. gotowizną.

Na Nalewkach pod nrem 32, został ujęty na gorącym uczynku kradzieży, znany złodziej Lewek Owsiany.

== Napad.

Nocy wczorajszej w alejach Jerozolimskich trzech rabusie napadli na Jana B., który wobec przemagającej siły czynnego oporu nie mógł stawieć.

Napastnicy zabrali B. portmonetkę z kilkoma rublami i ściągali zeń letnie palto.

Uciekających łotrów policja ujęła i odprowadziła do aresztu.

== Poparzenie.

W dniu wczorajszym u państwa Z. na Lesznie zaprawiano farbą podłogi.

Czterolatnia dziewczynka podsunęła się nieostrożnie pod nogi służącej, która upadła i gorącą farbą wylała na dziecko.

Dziewczynka została tak ciężko poparzoną, iż życiu jej grozi niebezpieczeństwo.

== Podrzucenie.

W dniu wczorajszym w sieni domu pod nrem 16 przy ulicy Świętokrzyskiej znaleziono podrzucone niemowlę płci żeńskiej, kilka tygodni życia liczące.

Podrzutka odesłano do szpitala Dzieciątka Jezus.

== Wypadki.

Na Bielańskiej Karol M., wyskakując z wagonu tramwajowego upadł i złamał nogę. — Na Nowogrodzkiej przy przenoszeniu fortepianu, jeden z tragarzy Kazimierz F., przewrócił się i uległ złamaniu kości piersiowej.

== W sprawie kredytu miast naszych.

W ostatnich czasach, z powodu agitującej się sprawy kredytu hipotecznego w miastach krajowych, powstała kwestja, czy dla pozyskania tego kredytu miasta mogą połączyć się w jeden związek finansowy lub nie?

Płock odpowiada na tę kwestję twierdząco, Kalisz zaś występuje ze zdaniem przeciwnem.

Według nas Płock ma słuszość, nie tylko ze względów czysto finansowych, ale nawet i z prawnych.

Oto bowiem co głosi cyrkularz p. warszawskiego generał-gubernatora z dnia 28-go kwietnia r. b., rozesłany do gubernatorów, a ważnej tej sprawy bezpośrednio dotyczący.

„W r. 1876-ym, czytamy w tym cyrkularzu, b. warszawski generał-gubernator, generał-adjutant hr. Kotzebue, poruszył kwestję dozwoleń właścicielom

domów w miastach korzystać z kredytu hipotecznego w instytucjach bankowych.

„Owczesny minister finansów, sekretarz stanu Reutern, podzielał opinię hr. Kotzebuego, iż wobec małości miast Królestwa, z wyjątkiem Warszawy i Łodzi, gdzie istnieją już towarzystwa kredytowe, niemożliwym jest urządzić dla każdego z nich odrębną instytucję kredytową, polecił Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu opracowanie projektu przepisów, na zasadzie których toż towarzystwo mogłoby wydawać pożyczki na nieruchomości miejskie.

Projekt ten był złożony ministerjum finansów w r. 1881-ym.

Obecnie minister finansów d. 31-go marca zakomunikował mi, iż ministerjum spraw wewnętrznych, do opinii którego także przesłany był projekt rzeczony, nie podzieliło zdania o niekorzystnym urządzaniu instytucji kredytowych samoistnych w miastach Królestwa i oświadczyło, iż uważa za bardziej odpowiednie urządzenie towarzystw wzajemnego kredytu dla miast oddzielnych w guberniach Królestwa; przytem ministerjum postawiło warunek, iż działalność tych towarzystw nie będzie miała żadnego związku z Towarzystwem kredytowym ziemskiem, gdyż prócz tych następstw ujemnych, jakie spowodować może połączenie towarzystw, nie związanych ze sobą wspólnością interesów materialnych i jednością celów, połączenie ich w ogóle nie jest pożądanem ze względu na warunki miejscowe.

A więc mowa tu tylko o hegemonji Towarzystwa kredytowego ziemskiego, lecz nie o związku finansowym miast, które mogą wytworzyć sobie kredyt jedynie za wspólną ręką.

Cyrkularz ministerjalny temu nie przeczy.

== Na powodzian.

W Kaliszu ma się odbyć koncert na korzyść ofiar tegorocznego wylewu Wisły.

Po kilku zmianach terminu ostatecznie wyznaczono dla koncertu dzień 3-go września.

== Dla biednych!

W Siedlcach agituje się projekt koncertu w celach filantropijnych.

Jak dotąd myśl ta obraca się w szczupłym kole inicjatorów.

Oby znalazła zasłużone poparcie ze strony inteligencji miejscowej!

== Wesół pasażer.

W dniu onegdajszym w pociągu osobowym kolei warszawsko-wiedeńskiej bawił pasażerów III-ej klasy jakiś żydek, który wsiadł w Częstochowie.

Pokazywał on sztuki magiczne, śpiewał różne piosenki i naśladował głosy rozmaitych zwierząt.

Niewybredne audytorjum było zachwycone produkcjami wesółgo pasażera.

Tymczasem w Piotrkowie pasażer zniknął z wagonu, a z nim jego towarzyszy, który również wsiadł do wagonu w Częstochowie.

Zaledwie pociąg ruszył pasażerowie spostrzegli brak różnych przedmiotów, zwłaszcza ci, którzy najbardziej byli zajęci produkcjami magika i przechodzili przez ławki z jednego końca wagonu na drugi. Jednemu z nich skradziono torbę podręczną, w której miał 140 rs.

Nieulega wątpliwości, iż byli to dwaj złodzieje, z których jeden zabawił latwościem, drugi zaś kradł!

== Nasze mosty.

Niedbalstwo w utrzymywaniu mostów wioskowych posłużyło do znanego przysłowia „o niemieckich mostach, włoskiem nabożeństwie i polskich mostach”...

Ilustracją tego przysłowia jest świeży wypadek, o jakim donosi nasz korespondent z radomskiego.

We wsi B. nad strumieniem parowem, most, utrzymujący komunikację pomiędzy folwarkiem a wioską, oddawna wymagał gruntownej naprawy.

W zeszłą sobotę późnym wieczorem przejeżdżał przez most powóz z państwem D., którzy przybywali z pod Kiele dla odwiedzenia stryja.

Zepsuty most nie wytrzymał ciężaru powozu i załamał się, a ekipa wpadła w parów.

Państwo D. prawie cudem uniknęli śmierci i oprócz śmiertelnego przestachu, a dotkliwych potłuceń innego szwanku nie ponieśli.

Natomiast furm. an Antoni Rajczak spadł z kozła i uderzył głową o kamień tak mocno, iż wskutek otrzymanej rany w kilka godzin później życie zakończył.

Konie połamały nogi i biedne zwierzęta dla skrócenia im cierpień musiano dobić.

Smutny ten wypadek dopiero skłonił właściciela folwarku do zbudowania zupełnie nowego mostu.

Tak to zawsze polak mądrym bywa po szkodziu!

== Pożar fabryki.

Z Łodzi donoszą nam, iż spalona w dniu onegdajszym fabryka kortów była własnością trzech wspólników: Deutschmana, Winklera i Bergera, z których

jednak pierwszy był głównym właścicielem.

Ogień powstał rano, gdy fabryka jeszcze w ruch puszczoną nie była i wybuchnął skutkiem przewrótowania się lampy na bawełnę tłuszczoną.

Łatwo zapalny materiał w jednej chwili zajął się słupem płomieni, w których też stanął wkrótce cały budynek.

Straż ogniowa ratowała głównie domy sąsiednie.

Fabryka była ubezpieczona w trzech towarzystwach: rosyjskiem, warszawskiem i „Rosja” na sumę ogólną 225,000 rs.

Straty zaś wynoszą około 240,000 rs.

Przeszło stu robotników pozostało bez zajęcia.

ZE ŚWIATA.

× Brzoza gryżyńska. Któż z nas nie uczył się kiedyś na pamięć lub przynajmniej nie słyszał owej pięknej ballady generała Franciszka Morawskiego, o owej brzozie wspaniałej, co to wyrosła z różdżki, zasadzonej na mogile krnąbrnego dziecięcia?... Otóż kościół, który długi szereg lat tulił się pod cieniem białej siostrzyczki, jak donosi poznański korespondent do *Gazety polskiej* w Warszawie, spłonął od pioruna, a z nim razem i brzoza, opaliwszy zieloną swoją skroni ozdobę, uschła na zawsze. Obecnie proboszcz nawiedzonej tą stratą parafji, chcąc zebrać fundusz na odbudowanie świątyni, wydrukował balladę i rozsyła ją z dołączeniem maleńkiego krzyżyka, zrobionego z drzewa „brzozy gryżyńskiej”...

× Mierzwiński. Zarząd teatru w Wiesbaden zajął się na występy Mierzwińskiego. Tenor nasz robi podobno starania o wystawienie tamże wyjątków ze „Strasznego dworu”.

× O nas. *Musical World* obejmuje obszerny artykuł o gęźbie polskiej, pióra Jędrzejewicza. Cenną jest dla nas część informacyjna, z której dowiadujemy się, iż utwory Moniuszki (solowe) po wielokroć w Anglii z powodzeniem były wykonywane.

× Samuel Feinkind, zamieszkały w Crefeld, rodem z Warszawy, pozyskał od rządu niemieckiego przywilej na wyrabianie maszynowych pasów, według jego metody ulepszonych.

× Głośny proces zajmuje obecnie publiczność peszteńską. Hr. Gabriel Karolyi, ożeniony z dziewczyną z ludu i wydziedziczony wskutek tego przez swojego zmarłego ojca, wytoczył braciom swoim, którzy go nie chcą dopuścić do równego działu, proces, żądając trzech milionów guldenów. Publiczność peszteńska śledzi ciekawie przebieg tej sprawy.

× Adelina Patti wystąpi dnia 25-go września r. b. w paryskim „Théâtre Italien” razem z Nicolim i Mourelem w „Traviacie”, którą opera nadsekwaska rozpoczyna kampanję jesienną. Honorarium Patti jest tak olbrzymie, iż angażowano ją tylko na dwa występy...

× Żebracy z profesji są plagą wielkich miast. Ma ich Paryż może więcej aniżeli każda inna stolica. O liłość błagają głównie ślepi starcy, oprowadzani przez t. z. „żony lub córki”. Są to tymczasem najczęściej najmiej, wydzierżawiani przez sprytnie kobiety za dwa lub trzy franki dziennie... Owe „żony lub córki” robią dobre interesa, bo obliczono, iż zarabiają na liłości do 15-tu franków dziennie! Oprócz ślepców należą do *habitué*s bulwarowych żebracy bez nóg, poruszający się sami w małych wózkach, znani pod nazwą *cul-de-jattes*. Jeden z tych kalek ściga się zawsze z omnibusami i zbiera potem od przechodniów jałmużnę za chylność swojego wózka, poruszanego tylko rękoma. Oryginalnością żebracza Paryża jest człowiek... żebrzący konno. Objężdża on codziennie na liech, chudej szkapie kilka dzielnie i zbiera sobie swoją dziesięcinę...

× Najdłuższe słowo. Francuzi mogą się pochłubić, iż ze wszystkich romańskich języków posiadają najdłuższy wyraz. Na posiedzeniu kongresu w dniu 12-ym b. m. zapytał opozycyjny poseł Raoul Duval wśród ogólnego śmiechu, co się stanie po „*déconstitutionnalisation*”. Trudno zaiste byłoby znaleźć rzeczownik, któryby składał się z jednego rdzenia (sti) i przez zwykłe połączenie 1/2 tuzina przysłówków i przyimków przybrał taki kształt. Szwajcarzy mogą się poszczycić słowem: „*Vierwaldstättersaalonschraubenschrauberactienconcurrentengesellschaftsbureau*”, lecz ileż złożyło się na to słów, aby utworzyć takie monstrum!...

× Poetka włoska, Marja Balbi Vallier, słynąca niegdyś jako najpiękniejsza kobieta półwyspu apenińskiego, wyskoczyła dnia 20-go b. m. oknem, w... 72-im roku swojego życia! Lekarze nie wróżą wyzdrowienia...

× W kąpielach morskich w Trouville podsluchano rozmowę dwóch sześciolatek dziewczyn, bawiących się na wybrzeżu: „Wiesz, Anielciu, ja tu jestem z tatą i z mamą, ale tata nie ten sam co w przeszłym roku...” „I ja także, Alinko, jestem z mamą i z tatą, tylko że w przeszłym roku miałam inną mamę...”

